

MEI 2026 / BIL. 15 / 2026

EON

Epitome of Nature

BIODIVERSITI LESTARI, MASA DEPAN GENERASI

KEPENTINGAN BIODIVERSITI LESTARI DI MALAYSIA KE ARAH PENCAPAIAN MATLAMAT PEMBANGUNAN MAMPAN

Saifulrizan Norizan, Siti Aimi Mohamad Yasin, Nur Izyan Ismail, Azura Ahmad & Dayangku Ruhayah Awang Bolhan
Fakulti Perakaunan, UiTM Cawangan Sarawak, Kampus Samarahan, 94300
Kota Samarahan, Sarawak

saifulrizan@uitm.edu.my

EDITOR: DR. DARVIEN GUNASEKARAN

Biodiversiti merujuk kepada kepelbagaian biologi yang wujud di muka bumi seperti haiwan dan tumbuhan yang penting kepada asas kehidupan manusia. Dalam usaha kerajaan mencapai Matlamat Pembangunan Mampan, iaitu Sustainable Development Goals (SDG) melalui Agenda 2030 iaitu SDG 2, SDG 3, SDG 13, SDG 14 dan SDG 15, biodiversiti mempunyai peranan yang penting dalam ekosistem negara. Contohnya seperti air bersih, makanan dan udara berkualiti yang penting dalam kehidupan manusia di muka bumi ini. Laporan Kebangsaan Ke-6 Malaysia kepada Konvensyen Kepelbagaian Biologi 2019 menyatakan bahawa Malaysia mempunyai 306 spesies mamalia, 742 spesies burung, 242 spesies amfibia, 567 spesies reptilia, lebih 2,000 spesies ikan dan 150,000 spesies invertebrata (Abdul Rahman, 2024). Kepelbagaian spesis ini menunjukkan bahawa, hutan

Kepelbagaian spesis ini menunjukkan bahawa, hutan dan hidupan liar di negara kita merupakan khazanah penting negara yang perlu dihargai oleh semua golongan masyarakat.

dan hidupan liar di negara kita merupakan khazanah penting negara yang perlu dihargai oleh semua golongan masyarakat. Biodiversiti juga berperanan untuk menyumbang kepada sistem pertanian yang lebih berkualiti terutamanya dalam aspek genetik tanaman dan ternakan yang mampu menghadapi perubahan cuaca dan penyakit. Biodiversiti juga menyumbang kepada sektor perubatan iaitu lebih separuh ubat moden pada masa kini dihasilkan daripada sumber semula jadi.

Tumbuhan dan mikroorganisma berfungsi sebagai antibiotik melindungi manusia daripada penyakit. Selain itu, pemeliharaan kualiti air dan kawalan iklim juga dapat dijaga dengan kepelbagaian biologi. Sebagai contoh, pencemaran udara dan penyakit dapat dikurangkan apabila ekosistem hutan mampu menyerap bilion tan karbon dioksida setiap tahun.

Sistem air semula jadi seperti paya dan tanah lembap pula menapis air secara semula jadi, menyokong bekalan air bersih yang diperlukan oleh komuniti dan pertanian. Namun, pada zaman kini, biodiversiti menghadapi pelbagai ancaman dari tindakan manusia yang tidak mempunyai kesedaran tentang kepentingan memelihara dan memulihara alam semulajadi. Sebagai contoh, aktiviti pembalakan, pertanian intensif, pencemaran dan perubahan iklim menyebabkan kehilangan habitat, spesies terancam dan gangguan rangkaian ekosistem.

Kesannya adalah menyebabkan berlakunya risiko sistemik kepada ekonomi global. Oleh itu, konsep biodiversiti lestari menjadi komponen terpenting kepada masyarakat zaman kini. Manusia perlu mempunyai kesedaran tentang tanggungjawab mereka kepada kepentingan alam sekitar dalam memelihara dan memulihara kepelbagaian biologi secara efisien supaya generasi pada masa hadapan dapat menerima manfaat (Ismail et al., 2021).

Selain itu, biodiversiti juga mampu menyumbang kepada kualiti kehidupan manusia dengan lebih baik pada masa hadapan (Abu et al., 2020). Komuniti tradisional dan pribumi bergantung sepenuhnya kepada pengetahuan serta penggunaan biodiversiti dalam kehidupan seharian mereka. Sebagai contoh, mereka bergantung hidup kepada makanan dan ubat tradisional yang diwarisi oleh nenek moyang mereka secara turun-temurun. Kerajaan, sektor swasta, komuniti tempatan dan individu perlu berganding bahu dalam bidang pendidikan, dasar dan tindakan harian untuk memelihara dan memulihara kepelbagaian biodiversiti di Malaysia. Masa depan biodiversiti adalah masa depan kita semua dan sekiranya kita gagal menjaga kepelbagaian biologi pada hari

ini, kesan negatifnya akan dihadapi oleh generasi akan datang (Abdul Rahman, 2024) seperti krisis makanan dan kesihatan, gangguan ekonomi serta persekitaran yang tidak stabil. Tetapi sekiranya kita menjaga kelestarian biodiversiti, bukan sahaja ekosistem akan bertahan, malah masyarakat akan terus mendapat manfaat daripada alam ini dalam jangka panjang.

Selain itu, biodiversiti juga mampu menyumbang kepada kualiti kehidupan manusia dengan lebih baik pada masa hadapan. Komuniti tradisional dan pribumi bergantung sepenuhnya kepada pengetahuan serta penggunaan biodiversiti dalam kehidupan seharian mereka. Sebagai contoh, mereka bergantung hidup kepada makanan dan ubat tradisional yang diwarisi oleh nenek moyang mereka secara turun-temurun.

Terdapat pelbagai faktor yang menyebabkan berlakunya ketidakseimbangan biodiversiti seperti perubahan drastik ke atas ekosistem daratan dan akuatik, pengeksploitasian yang melampau terhadap sumber marin dan hutan, serta pencemaran air, udara dan tanah. Kesemua factor tersebut perlu ditangani dengan serius oleh semua pihak bagi mencari strategi sesuai dan efektif untuk mengatasi kesan yang lebih berbahaya pada masa hadapan.

Kesimpulannya, setiap individu di Malaysia berperanan penting dalam pendidikan kesedaran, perubahan gaya hidup atau sokongan kepada dasar hijau untuk memastikan biodiversiti terus lestari demi generasi masa depan yang lebih sejahtera. Ini adalah kerana biodiversiti merupakan asas utama kerajaan dalam pencapaian SDG pada 2030. Tanpa biodiversiti yang stabil, usaha mencapai SDG 2030 tidak akan tercapai dalam memelihara dan memulihara keseimbangan ekosistem yang penting bagi kehidupan manusia pada masa hadapan.

Rujukan

